

EN ÇOK SORU ÇIKAN ALANLARIN ÖZELLİKLERİ

Kuzey Amerika'nın Doğusu

- Bu bölge en fazla sorulan yerdir.
- Sanayinin, nüfusun, borsanın, ticaretin, ulaşım ağlarının yoğun olduğu önemli bir yerleşim alanıdır.
- Ilıman okyanusal iklim hâkim olduğu için yağışlı bir alandır ve geniş yapraklı ağaçlar bulunur.
- Hava kirliliği ve insanın çevreye etkisi fazladır.
- New York buradadır.

Kuzeybatı Avrupa

- Sanayinin, nüfusun, ticaretin, ulaşım ağlarının yoğun olduğu önemli bir yerleşim alanıdır.
- Hava kirliliği ve insanların çevreye etkisi fazladır.

Çin'in Doğusu

- Dünyanın en büyük ticaret limanı (Şanghay) ve Çin'in başkenti (Pekin) buradadır.
- Sanayinin, nüfusun, borsanın, ticaretin, ulaşım ağlarının yoğun olduğu önemli bir yerleşim alanıdır.
- Hava kirliliği ve insanın çevreye etkisi fazladır. Fosil yakıt kullanımı yüksektir.
- Yağışlı muson ikliminin hâkim olduğu alanda geniş yapraklı ormanlar bulunur.

Endonezya Çevresi

- Yoğun nüfuslu bir alandır.
- Tsunami, deprem, volkanizma, kasırga gibi doğal afetler fazladır.
- Kimyasal çözümler görülür.
- Ormanlar yoğun olarak tahrip edilmektedir. İnsanın çevreye etkisi fazladır.

Hindistan Çevresi

- Sel ve taşkınlar olduğu, bol yağışlı muson iklimi hâkimdir.
- Doğum oranlarının fazlalığından dolayı yoğun nüfuslu bir sahadır.
- Kimyasal çözümler görülür.
- Geniş yapraklı ağaçlardan oluşan, kışın yaprak dökken ormanlar vardır.

Sahra Çölü

- Kuraklığın, fiziksel çözümlerin fazla olduğu çöl alanıdır.
- Yağışlar az, bitki örtüsü zayıftır.
- Ulaşım, nüfus, tarım, ticaret ve yerleşme sınırlıdır.
- Günlük sıcaklık farkı yüksektir.

Amazon Havzası

- Yıl boyu düzenli yağış alan, kimyasal çözümlerin görüldüğü, Ekvatorial iklim sahasıdır.
- Geniş yapraklı ağaçlardan oluşan yoğun bir bitki örtüsü vardır. Biyoçeşitlilik fazladır.
- Ulaşım, nüfus, sanayi, tarım, ticaret ve yerleşme sınırlıdır.
- Yerleşmeler 1000 metreden sonra başlar.

Avustralya'nın iç kesimleri

- Kuraklığın, fiziksel parçalanmanın fazla olduğu çöl alanıdır.
- Yağışlar az, bitki örtüsü zayıftır.
- Ulaşım, nüfus, tarım, ticaret ve yerleşme sınırlıdır.
- Günlük sıcaklık farkı yüksektir.

Sert Karasal

- Karaların iç kısımlarında ve yüksek dağlık alanlarda görülür.
- Bitki örtüsü iğne yapraklı *tayga* ormanlarıdır.
- Yıllık yağış miktarı 500-600 mm civarındadır.
- Yıllık sıcaklık farkı 30-40 °C civarındadır.
- Yağışlar yaz mevsiminde düşer.

Kutup

- Kutup bölgelerinde görülür.
- Sıcaklık yıl boyu 0 °C'nin altındadır.
- Bitki örtüsü yoktur.
- Sıcaklık -60 °C'ye kadar düşer.

Tundra

- 60 °-70 ° enlemlerinde görülür.
- Bitki örtüsü *yosun* ve *çallardır*.
- Yıllık yağış miktarı 200 mm civarındadır.
- Sıcaklık -35 °C'ye kadar düşer.
- Yılın 9 ayı donmuş olan toprak, yaz aylarında da çözülerek bataklıklar oluşturur.

Step

- Karaların iç kısımlarında görülür.
- *Bozkır* (step) bitki örtüsü hakimdir.
- Yıllık yağış miktarı 300-600 mm arasındadır.
- En fazla yağış ilkbahar mevsiminde düşer.

Akdeniz

- 30 °-40 ° enlemleri arasında görülür.
- Bitki örtüsü *kızılçam* ormanları ve *kızılcaamların* kesilmesiyle oluşan *makilerdir*.
- En fazla yağış kış mevsiminde alır.
- Yıllık yağış miktarı 600-1000 mm civarındadır ve *cephesel* oluşumludur.

Savan

- 10 °-20 ° enlemleri arasında görülür.
- Bitki örtüsü *savan* denilen yazları yeşeren, kışları kuruyan yüksek boylu otlardır.
- Konveksiyonel yağışlar görülür.
- Yıllık yağış miktarı 1000-1500 mm civarındadır.

Ekvator

- Ekvator'un her iki yanında 0 °-10 ° enlemleri arasında görülür.
- Yağışlar konveksiyoneldir.
- Her mevsim yağışlıdır. En fazla yağış ilkbahar ve sonbahar mevsiminde alır.
- Günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır.

İlman okyanus

- 30 °-60 ° enlemleri arasında görülür.
- Bitki örtüsü *karışık ormanlar* ve *kışın yaprak döken ormanlardır*.
- Yıllık yağış miktarı 1000-1500 mm civarındadır ve her mevsim yağışlıdır.
- Oluşumunda okyanus akıntıları ve batı rüzgârları etkilidir.

Çöl

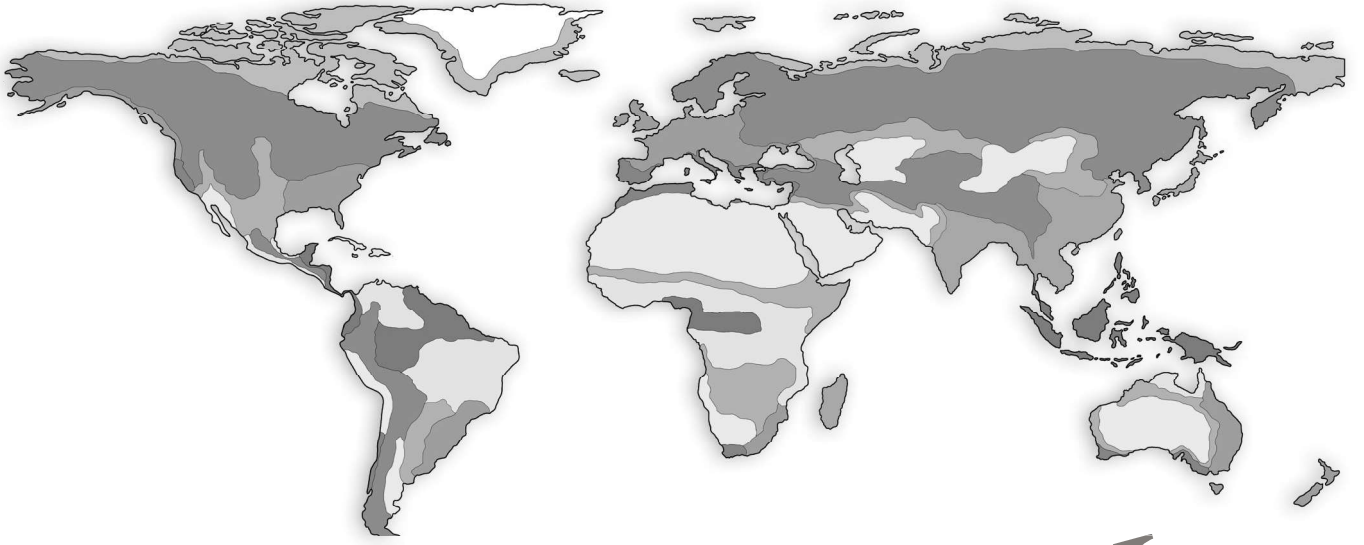
- Tropikal çöl karasal çöl ve soğuk çöl olarak ayrılır.
- Yıllık yağış miktarı 250 mm altında olan yerlerdir.
- Bitkiler kurakçıl ot ve *kaktüslerdir*.
- Çöl ikliminin hakim olduğu alanlarda fiziksel çözülme fazladır.

Muson

- Güney ve Güneydoğu Asya'da görülür.
- Yağışlar yaz mevsiminde düşer ve *sellere* neden olur.
- Yıllık yağış miktarı 2000 mm civarındadır.
- Orografik yağışlar görülür.

İKLİM PEKİŞTİRME ETKİNLİĞİ

Sıcak İklimler

- Ekvatorial
- Muson
- Savan
- Çöl

Ilıman İklimler

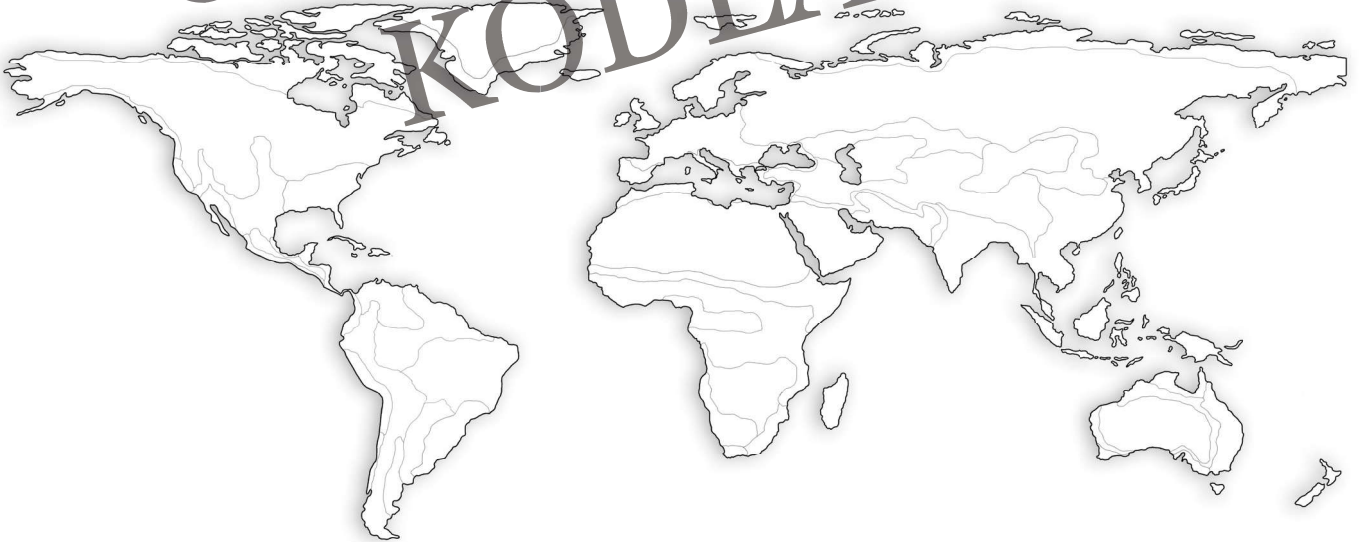
- Akdeniz
- Sert Karasal
- Ilıman Okyanus
- Ilıman Karasal

Soğuk İklimler

- Tundra
- Kutup

Aşağıda verilen dilsiz haritadaki iklimleri doğru şekilde boyayınız.

Sıcak İklimler

- Ekvatorial
- Muson
- Savan
- Çöl

Ilıman İklimler

- Akdeniz
- Sert Karasal
- Ilıman Okyanusal
- Ilıman Karasal

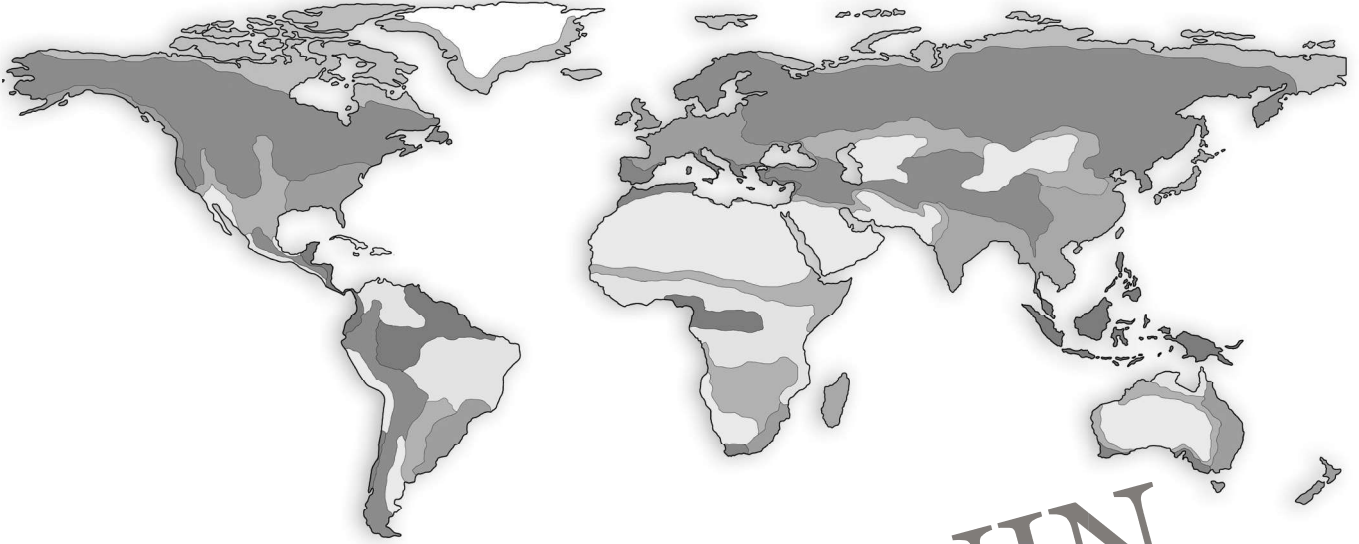
Soğuk İklimler

- Tundra
- Kutup

Aşağıdaki haritada farklı renklerle gösterilen iklim tiplerini doğru şekilde altındaki renklerin karşısına yazınız.

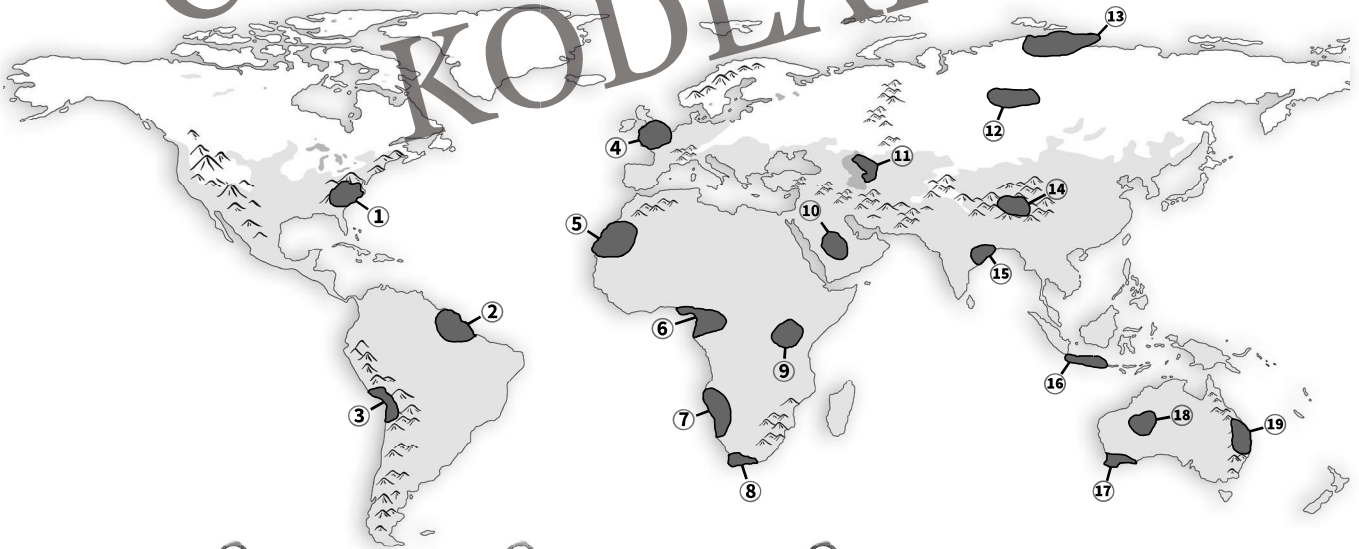
Sıcak İklimler

Ilıman İklimler

Soğuk İklimler

Aşağıdaki haritada numaralı yerlerin iklimlerini alttaki numaraların karşısına yazınız.

01 →

02 →

03 →

04 →

05 →

06 →

07 →

08 →

09 →

10 →

11 →

12 →

13 →

14 →

15 →

16 →

17 →

18 →

19 →

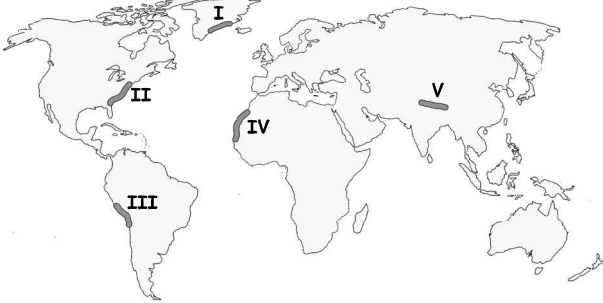

10 YIL TYT-YGS-AYT-LYS ÇIKMIŞ HARİTA SORULARININ BENZERLERİ

TYT 2022

1) Haritada numaralarla gösterilen yerlerin hangisi tundra ikliminin görüldüğü yerlerden biridir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

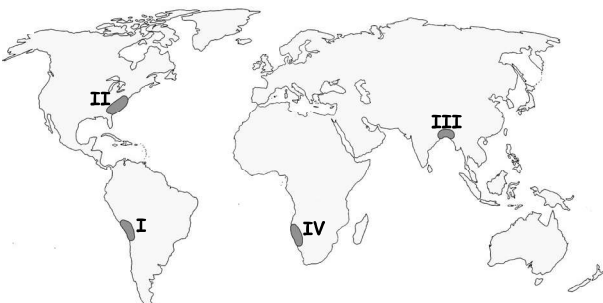
TYT 2021

2) Haritada numaralı alanların hangisi maki bitki örtüsü dağılışı bölgelerinden biri değildir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT 2020

3) Haritada numaralı alanların hangisinde sel ve taşkınların görölme ihtimali daha yüksektir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

TYT 2019

4) Haritada numaralanmış alanlardaki bitki topluluklarından hangilerinin benzer olduğu söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

YGS 2017

5) Harita üzerinde numaralarla gösterilen yerlerin hangisinde çöl iklimi görüldüğü söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

YGS 2016

6) Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların hangisinde fiziksel ayrışmanın daha yoğun olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

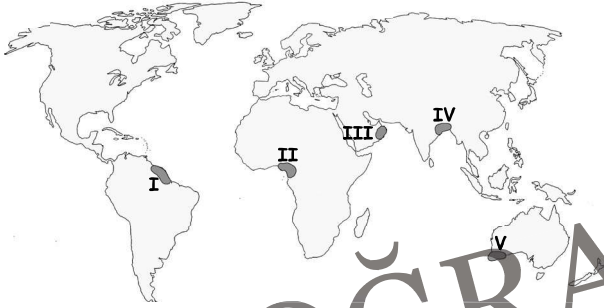

YGS 2015

7) Bu sorunun benzeri nüfus yoğunluk haritasının arkasıdır. Daha çok nüfusun dağılışıyla alakalı sorulan harita sorusunda 2 ayrı öncül iklim bilgisi istemektedir. Haritada sıcaklık değerlerinin yüksek olduğu **Sahra Çölü** ve yağışın fazla, bitki örtüsünün yoğun olduğu **Amazon** işaretlenmiştir.

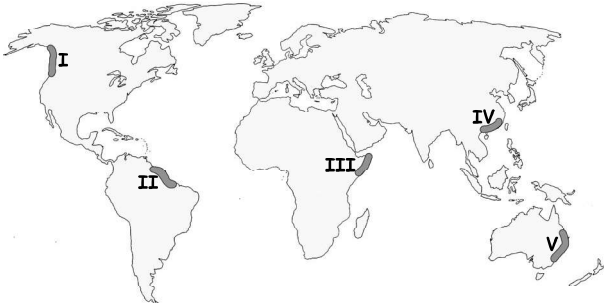
YGS 2014

8) Yağışların kış mevsiminde cephesele olarak düştüğü, yıllık yağış miktarının 600-1000 mm civarında olduğu iklim tipi haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

YGS 2013

9) Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanların hangisinde yağmur ormanları yayılış gösterir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TYT DİRİN ANALİZ

2018 ve sonrasında şimdiki sınav sistemi YKS uygulanmıştır. Son 10 yılda 2012 ve 2018 yılları dışında her sene iklim bilgisi harita becerisini sorgulayan direk iklimle alakalı ya da iklimle bağlantılı TYT kısmında 1 soru sorulmuştur. Sorulan bu sorular sınavın eleyici soruları arasındadır. ÖSYM ısrarla iklim bilgisini soruyor ve soracaktır. İklim bilgisi iyi olan bir öğrenci TYT kısmından her sene 1 soruyu garantilemiş olur.

İklim bilgisi soruları direkt olarak iklim bilgisi şeklinde sorulmayabiliyor. Bitki, toprak, biyom, doğal afet gibi konularla ilişkilendirilerek soruluyor. Fakat bunlar iklim bilgisi temeli isteyen sorular oluyor. Buradan anlıyoruz ki iklim bilgisi birçok konunun temelidir. Bilinmesi gereken ilk ve en önemli konudur.

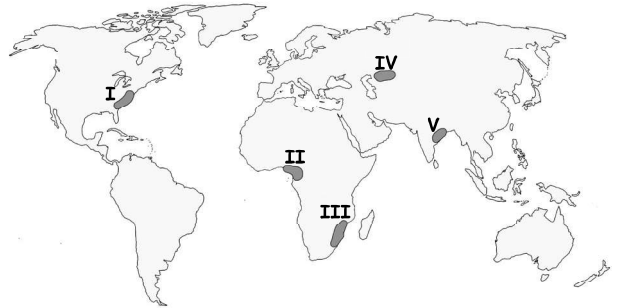

İklimler kısmında ÖSYM en çok Akdeniz, Ekvatorial ve Çöl iklimini soruyor (Çölleri çöl haritasında ayrıntılı göreceğiz.). Özellikle Akdeniz iklim sahasının yayılış alanı ÖSYM'nin sormayı en çok tercih ettiği kısım. Son 4 senede 2 defa soruldu.

Kimyasal ve fiziksel çözülme konusunun harita üzerinde sorulma ihtimali yüksektir. Dünya üzerinde yağışın fazla olduğu ve az olduğu kurak iklimlerin bilinmesi çok önemlidir.

AYT 2018

10) Haritada numaralarla gösterilen alanların hangisi diğerlerine göre daha kurak bir iklime sahiptir?

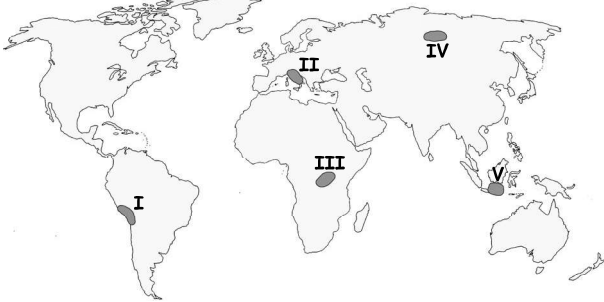
- A) I B) II C) III D) IV E) V

10 YIL TYT-YGS-AYT-LYS ÇIKMIŞ HARİTA SORULARININ BENZERLERİ

LYS 2017

11) Savan biyomunu ziyaret etmek isteyen biri yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanlardan hangisine gitmelidir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

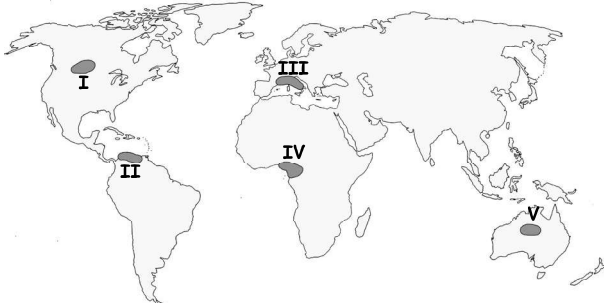
LYS 2016

12) Yukarıdaki haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanlardan hangilerinde benzer biyomlar görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

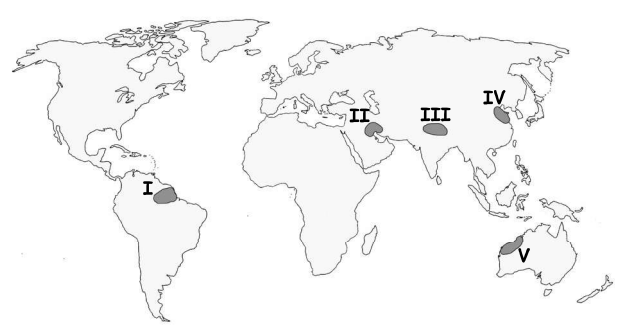
LYS 2015

13) Yıl boyu yeşil kalabilen geniş yapraklı ağaçlardan oluşan bitki örtüsüne ve düzenli yağış rejimine sahip iklim tipi haritada numaralarla gösterilen alanlardan hangisinde görülür?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

LYS 2014

14) Bu haritada numaralandırılarak koyu renkle gösterilen alanlarla ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I numaralı alanda düzenli yağışlar görülür.
B) II numaralı alan enerji kaynakları bakımından zengindir.
C) III numaralı alanda iklim koşullarının elverişli olmasından dolayı nüfus yoğundur.
D) IV numaralı alan sanayi faaliyetlerinin ve nüfusun yoğun olduğu yerlerden biridir.
E) V numaralı alanda yağış azlığından dolayı bitki örtüsü seyrektir.

AYT DERİN ANALİZ

İklim konusu AYT kısmında daha çok biyomlar konusu ve nüfus yoğunluğu haritalarıyla bağlantılı olarak az sayıda sorulmuştur. Sorulduğunda çöl yerlerinin, yağışlı ve kurak alanların bilinmesi birçok sorunun yapılmasını sağlamaktadır.

ÖSYM iklim konusunu daha çok TYT kısmında sorma eğiliminde. AYT kısmında kanal ve boğazlar, dağlar, deprem bölgeleri gibi konular ağırlıklı olarak sorulmaktadır.

2018 ve sonraki yıllarda yani YKS sistemine geçildikten sonra AYT kısmında iklimle alakalı ve bağlantılı soruların sayısı ciddi anlamda azaldı. TYT kısmındaysa 2018 hariç kesin soru geldi. Özellikle son yıl gelen tundra iklimi sorusu sınavın zorlayıcı ve eleyici sorularından biriydi.

